

10^{ος} Διαγωνισμός
«Η Παραγωγικότητα στην Εκπαίδευση»
Σχολική Χρονιά 2017-2018

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σεπτέμβριος 2017

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Δουλεύουμε Σωστά. Πάμε Μπροστά.

Περιεχόμενα	Error! Bookmark not defined.
Παραγωγικότητα είναι:.....	3
1. Τι είναι η παραγωγικότητα;.....	4
2. Πότε παρατηρείται αύξηση στην παραγωγικότητα;	5
3. Παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα	5
4. Η σημασία της παραγωγικότητας – Η σχέση της παραγωγικότητας με την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο.....	6
5. Πώς ένας εργαζόμενος μπορεί να αυξήσει την ατομική του παραγωγικότητα και να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας στην επιχείρηση/οργανισμό, όπου εργάζεται και κατ' επέκταση της κυπριακής οικονομίας;	8
6. Ποια μηνύματα πρέπει να περάσουν στους μαθητές μέσα από τη συμμετοχή τους στο Διαγωνισμό;	8
7. Εκπαιδευτικό υλικό για την παραγωγικότητα.....	9
8. Πηγές για αναζήτηση καλών πρακτικών σε επιχειρήσεις.....	10

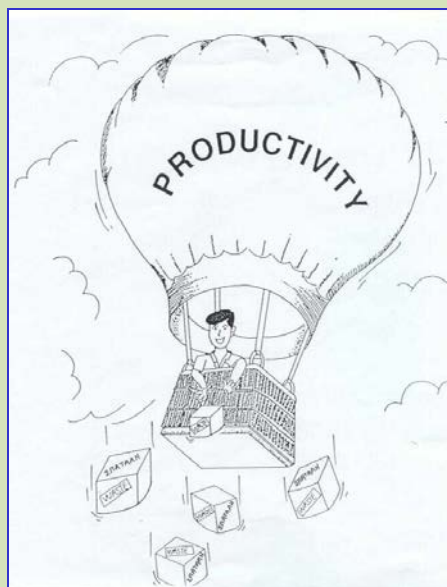
Παραγωγικότητα είναι:

Να μπορείς να κάνεις **σήμερα** καλύτερα αυτό που έκανες **χθες** και να είσαι σε θέση να αναγνωρίζεις ότι **αύριο** μπορείς να το κάνεις ακόμα καλύτερα.

Να δουλεύεις πιο έξυπνα και όχι με περισσότερη καταπόνηση!

Να «ξεφορτώνεις» τον οργανισμό σου από κάθε είδος σπατάλης

1. Τι είναι η παραγωγικότητα;

Η παραγωγικότητα εκφράζει τη σχέση μεταξύ της ποσότητας των αποτελεσμάτων ενός παραγωγικού συστήματος και της ποσότητας των πόρων που έχουν χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή των αποτελεσμάτων. (Δες διάγραμμα 1).

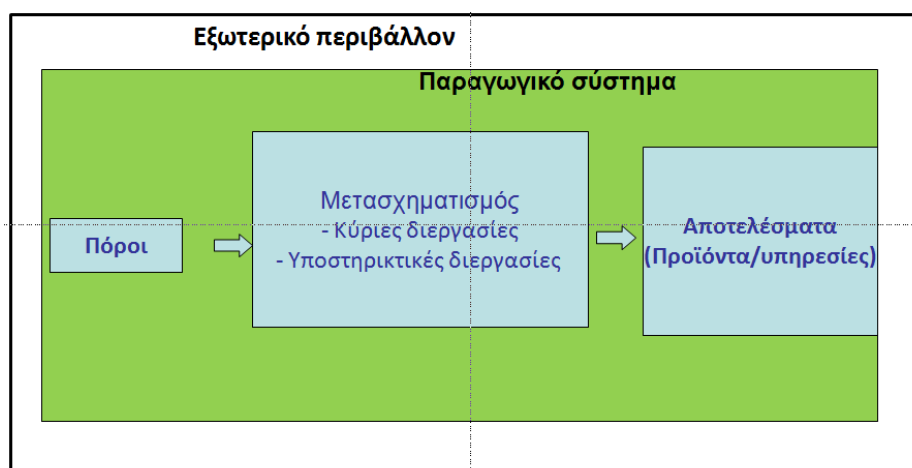
- **Αποτελέσματα:** Αυτά μπορεί να είναι προϊόντα (έπιπλα, αυτοκίνητα, μολύβια) ή/και υπηρεσίες (ασφάλεια, εκπαίδευση, νοσοκομειακή περίθαλψη, κτένισμα)
- **Παραγωγικό σύστημα:** Παραδείγματα παραγωγικών συστημάτων είναι μια επιχείρηση, ένας δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας π.χ κλάδος κατασκευών, ή η συνολική οικονομία μιας χώρας
- **Πόροι:** Παραδείγματα πόρων που χρησιμοποιούνται σε παραγωγικά συστήματα είναι τα υλικά, ο εξοπλισμός, η ενέργεια και οι ώρες εργασίας των εργαζομένων

Ο μαθηματικός τύπος της παραγωγικότητας είναι:

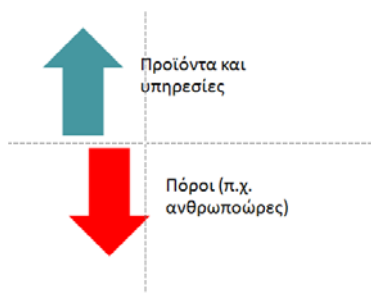
$$\text{Παραγωγικότητα} = \frac{\text{Ποσότητα προϊόντων και υπηρεσιών}}{\text{Ποσότητα πόρων}}$$

Η παραγωγικότητα δηλαδή εκφράζει το πόσο αποδοτικά και αποτελεσματικά χρησιμοποιούνται οι πόροι για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών. Όσο περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες παράγονται με τους ίδιους ή και λιγότερους πόρους, τόσο πιο ψηλή είναι η παραγωγικότητα.

Διάγραμμα 1. Παραγωγικό σύστημα

2. Πότε παρατηρείται αύξηση στην παραγωγικότητα;

Αύξηση στην παραγωγικότητα από μια περίοδο σε άλλη παρατηρείται:

- α. Όταν παράγονται περισσότερα προϊόντα ή υπηρεσίες με τη χρήση της ίδιας ποσότητας πόρων
- β. Όταν παράγονται τα ίδια (σε ποσότητα και ποιότητα) προϊόντα ή υπηρεσίες με τη χρήση λιγότερων πόρων
- γ. Όταν η αύξηση στα προϊόντα και υπηρεσίες που παράγονται είναι μεγαλύτερη από την αύξηση των πόρων που χρησιμοποιούνται.

3. Παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα

Στο επίπεδο ενός οργανισμού καθώς και στο επίπεδο της ατομικής και ομαδικής εργασίας οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα είναι:

- Η τεχνολογία και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται και ειδικότερα οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας
- Η οργάνωση και ο προγραμματισμός των εργασιών
- Ο καταμερισμός της εργασίας στο προσωπικό
- Η διάταξη του εξοπλισμού στο χώρο εργασίας
- Οι δεξιότητες των εργαζομένων (εκπαίδευση και κατάρτιση)
- Το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας (θερμοκρασία, υγρασία, θόρυβος, ωράριο εργασίας κ.α)
- Η υποκίνηση των εργαζομένων (μισθός, κίνητρα, προοπτικές ανέλιξης)
- Η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων
- Οι σχέσεις, η επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων και μεταξύ Διεύθυνσης και προσωπικού
- Η ηγεσία
- Η αυτονομία των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων
- Η έρευνα και η καινοτομία

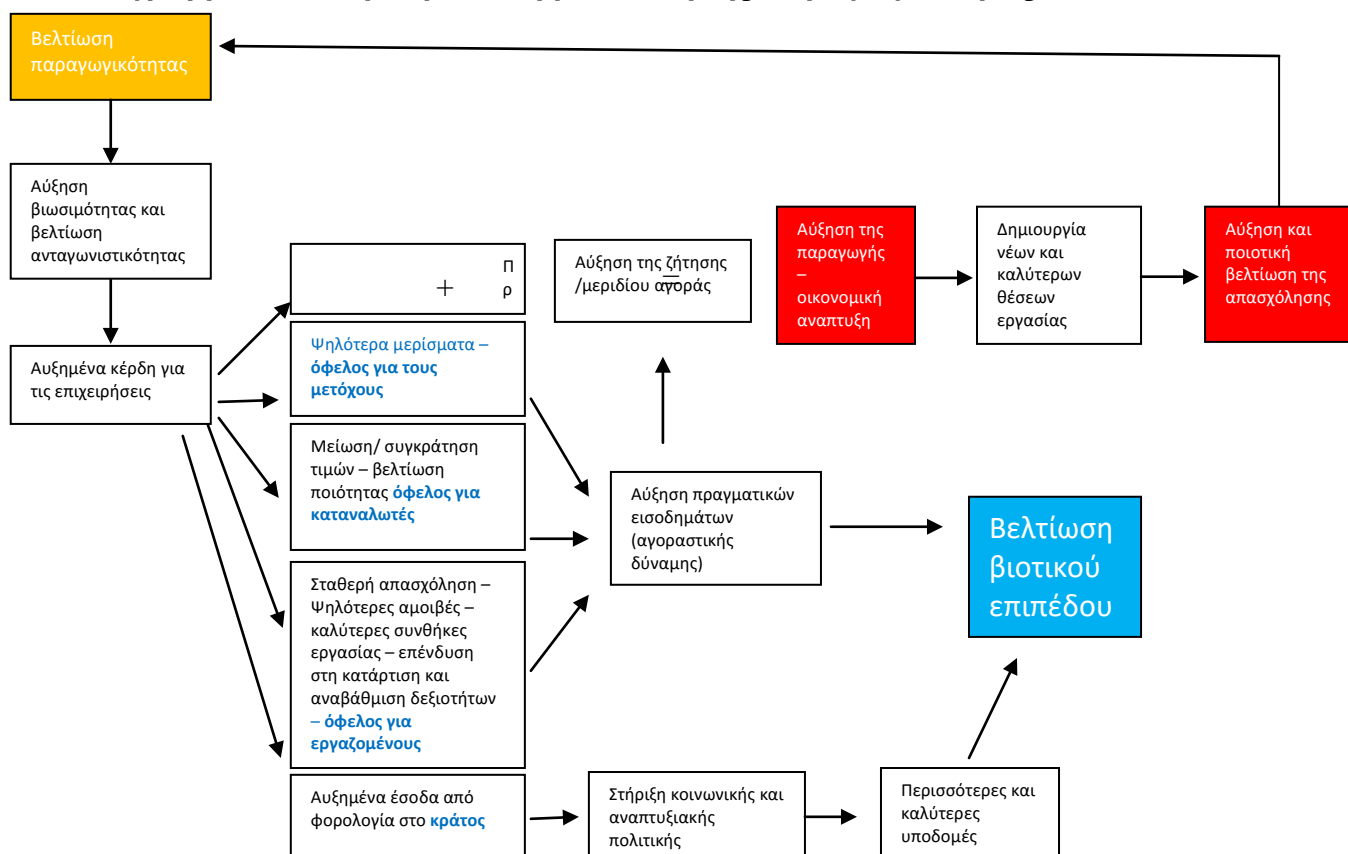
Σε γενικότερο επίπεδο μερικοί από τους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα μιας χώρας είναι:

- η οικονομική σταθερότητα,
- οι υποδομές (συγκοινωνίες, επικοινωνίες κλπ). Η ύπαρξη καλών υποδομών σε μια χώρα βοηθά στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων της χώρας,
- ο ανταγωνισμός (η ύπαρξη ισχυρού ανταγωνισμού αποτελεί μοχλό πίεσης στις επιχειρήσεις για εισαγωγή βελτιώσεων ενώ η έλλειψη ανταγωνισμού οδηγεί σε χαμηλή παραγωγικότητα)

4. Η σημασία της παραγωγικότητας – Η σχέση της παραγωγικότητας με την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο

Στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο προκύπτουν τα οφέλη από βελτίωση της παραγωγικότητας.

Διάγραμμα 2. Τα οφέλη από τη βελτίωση της παραγωγικότητας

Καθώς σε μια επιχείρηση η παραγωγικότητα αυξάνεται, το κόστος παραγωγής των προϊόντων και υπηρεσιών μειώνεται, η επιχείρηση γίνεται πιο ανταγωνιστική και το κέρδος αυξάνεται.

Δεδομένου ότι υπάρχει υγιής κοινωνικός διάλογος ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των εργαζομένων, η αύξηση στα κέρδη της επιχείρησης όχι μόνο θα επιφέρει ψηλότερα εισοδήματα για τους μετόχους αλλά και θα οδηγήσει σε αύξηση

των μισθών, βελτίωση των συνθηκών εργασίας και προσφορά περισσότερης και καλύτερης κατάρτισης των **εργαζομένων**. Επίσης είναι δυνατόν να οδηγήσει σε μείωση των τιμών και βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων προς όφελος των **καταναλωτών**.

Το **όφελος** για τους μετόχους, τους εργαζομένους και τους καταναλωτές μεταφράζεται σε αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων και της αγοραστικής τους δύναμης.

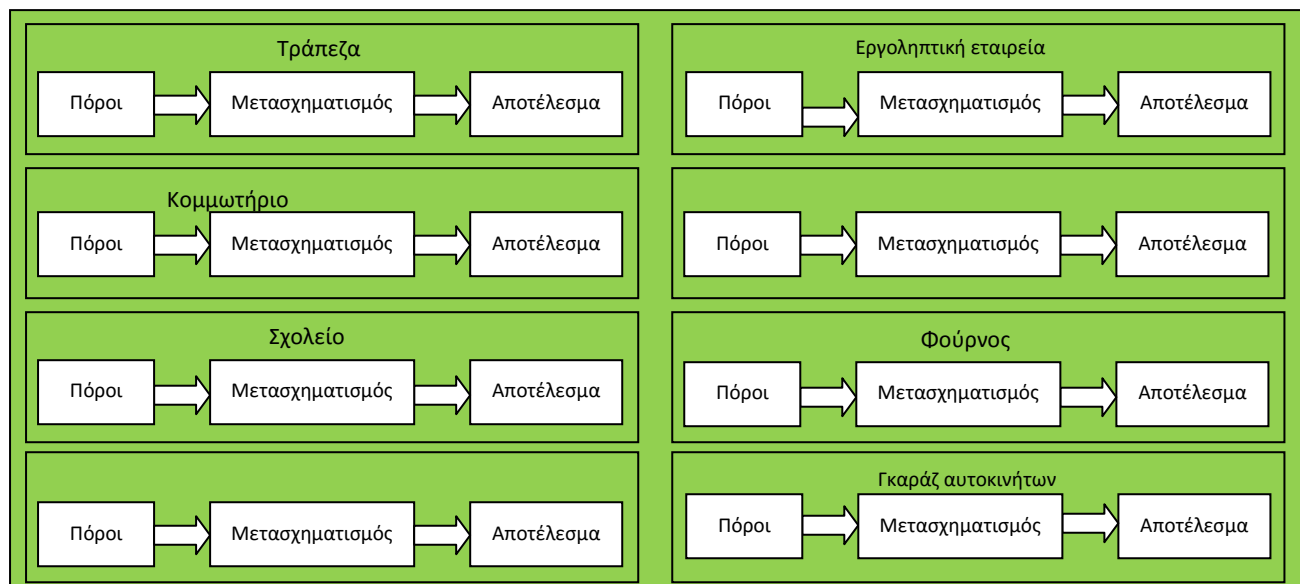
Το **κράτος** επωφελείται επίσης από αυξημένα έσοδα λόγω φορολογίας των κερδών των επιχειρήσεων. Με τα αυξημένα έσοδα μπορεί να στηρίξει την κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική, ώστε να προσφέρει στους πολίτες περισσότερες και καλύτερες υποδομές υγείας, παιδείας, συγκοινωνιών, επικοινωνιών κ.α.

Το **βιοτικό επίπεδο** αυξάνεται, αφού οι πολίτες μπορούν να απολαμβάνουν καλύτερες υποδομές και να ικανοποιούν τις ανάγκες και προτιμήσεις τους με περισσότερα και ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες.

Η αύξηση της ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες και οι αποφάσεις για νέες επενδύσεις από την πλευρά των επιχειρήσεων οδηγούν σε αύξηση της παραγωγής που ισοδυναμεί με οικονομική ανάπτυξη. Αυτό οδηγεί μακροπρόθεσμα στη δημιουργία νέων καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η κυπριακή οικονομία είναι ένα σύνολο παραγωγικών συστημάτων (Διάγραμμα 3). Όσο πιο παραγωγικά δουλεύουν τα επί μέρους συστήματα τόσο πιο παραγωγική και ανταγωνιστική γίνεται η κυπριακή οικονομία και τόσο ψηλότερο το βιοτικό επίπεδο των πολιτών.

Διάγραμμα 3. Η κυπριακή οικονομία ως σύνολο παραγωγικών συστημάτων

Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι η παραγωγικότητα επηρεάζει όλους μας (επιχειρηματίες, εργαζομένους, καταναλωτές) και ότι ο καθένας μας μπορεί να συνεισφέρει με τον δικό του τρόπο.

5. Πώς ένας εργαζόμενος μπορεί να αυξήσει την ατομική του παραγωγικότητα και να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας στην επιχείρηση/στον οργανισμό όπου εργάζεται και κατ' επέκταση της κυπριακής οικονομίας;

- Όταν εξοικονομεί πόρους, μειώνοντας κάθε είδος σπατάλης στην εργασία του (υλικά, χαρτί, αναλώσιμα, ενέργεια, χρόνο),
- Προγραμματίζοντας συστηματικά τις εργασίες που έχει να διεκπεραιώσει ώστε να μην έχει «νεκρό χρόνο»,
- Αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες που του προσφέρει η τεχνολογία και ιδιαίτερα η τεχνολογία πληροφορικής,
- Χρησιμοποιώντας το σωστό εξοπλισμό για κάθε είδος εργασίας,
- Διατηρώντας καλές σχέσεις με τους συναδέλφους του, βελτιώνοντας την επικοινωνία και τη συνεργασία,
- Αναζητώντας συνεχώς βελτιώσεις στον τρόπο που εργάζεται, σκεπτόμενος έξυπνα και δημιουργικά, εφαρμόζοντας νέες ιδέες. Παίρνοντας ιδέες από πελάτες, συνεργάτες, συναδέλφους, προϊσταμένους,
- Διατηρώντας το χώρο εργασίας του καθαρό και συγυρισμένο,
- Μειώνοντας τις άσκοπες μετακινήσεις μέσα στο χώρο εργασίας,
- Αναπτύσσοντας τις γνώσεις και δεξιότητές του με μελέτη και εξάσκηση,
- Χρησιμοποιώντας τον εξοπλισμό ασφάλειας και υγείας που έχει στη διάθεσή του και ακολουθώντας τις σχετικές διαδικασίες για αποφυγή ατυχημάτων,
- Σχεδιάζοντας σωστές διαδικασίες και μελετώντας συστηματικά τον τρόπο εργασίας και την απόδοσή του,
- Μελετώντας και αξιοποιώντας πληροφορίες σχετικές με την εργασία του,
- Μετρώντας περιοδικά και αξιολογώντας την απόδοση της εργασία του, και συγκρίνοντάς την με την απόδοση άλλων.

6. Ποια μηνύματα πρέπει να περάσουν στους μαθητές μέσα από τη συμμετοχή τους στο Διαγωνισμό;

Οι μαθητές αναμένεται να κατανοήσουν ότι η ψηλή παραγωγικότητα είναι προϋπόθεση για την οικονομική και την κοινωνική ευημερία. Μας επιτρέπει να απολαμβάνουμε μια ποικιλία αγαθών και υπηρεσιών σε προσιτές τιμές.

Αναμένεται περαιτέρω ότι οι μαθητές θα εξοικειωθούν με τους τρόπους και τις πρακτικές βελτίωσης της παραγωγικότητας όπως:

- i. Καταπολέμηση της σπατάλης σε οποιαδήποτε μορφή (ενέργεια, χαρτί, υλικά, χρόνος κ.ά.)
- ii. Οργάνωση και προγραμματισμός
- iii. Ανάπτυξη δημιουργικότητας και καινοτομία

- iv. Αξιοποίηση της τεχνολογία
- v. Αξιοποίηση της πληροφορίας
- vi. Αξιοποίηση των χώρων
- vii. Αξιοποίηση του χρόνου
- viii. Καλή συνεργασία και επικοινωνία
- ix. Συνεχής αναζήτηση βελτιώσεων σε δομές, διαδικασίες και προϊόντα/υπηρεσίες

7. Εκπαιδευτικό υλικό για την παραγωγικότητα

Στην ιστοσελίδα του ΚΕΠΑ είναι αναρτημένο το ακόλουθο εκπαιδευτικό υλικό το οποίο οι εκπαιδευτικοί συντονιστές καλούνται να αξιοποιήσουν για ενημέρωση των μαθητών σχετικά με την έννοια και τη σημασία της παραγωγικότητας.

Ταινία "Φοίβος ο Παραγωγικός"

Η ταινία απευθύνεται σε μαθητές του Γυμνασίου, Λυκείου και Τεχνικών Σχολών. Ο Φοίβος, έφηβος και πρωταγωνιστής στην ταινία, διηγείται στο πρώτο μέρος τις συνήθειες που ο ίδιος ακολουθεί στην καθημερινότητα του, ώστε να είναι αποδοτικός και παραγωγικός. Αποδεικνύει έμπρακτα πως η καλή απόδοση στο σχολείο δεν απαιτεί πιο επίπονη δουλειά αλλά πιο "έξυπνη". Στο δεύτερο μέρος, ο Φοίβος μαθαίνει περισσότερα για την έννοια της παραγωγικότητας στον εργασιακό τομέα και τη σύνδεσή της με την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία.

Παιδικό Βιβλίο " Θρασύβουλος το Θαυμαστικό"

Το βιβλίο απευθύνεται σε μαθητές του Δημοτικού. Μέσα από την καθημερινή ζωή ενός ήρωα, μεταφέρει στα παιδιά θετικά μηνύματα για την παραγωγικότητα όπως ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η αποφυγή της σπατάλης, η ανάπτυξη της ομαδικότητας, της συνεργασίας και της δημιουργικής σκέψης. Περιλαμβάνει ευχάριστα παιχνίδια και εργασίες που προσελκύουν το ενδιαφέρον των μαθητών. Προσφέρεται για ατομική ανάγνωση αλλά και για ανάπτυξη συζήτησης μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών στην τάξη.

Ηλεκτρονικό Παιγνίδι "Μια παραγωγική μέρα! - Παρέα με το Θρασύβουλο το Θαυμαστικό"

Το ηλεκτρονικό παιγνίδι απευθύνεται σε μαθητές του Δημοτικού και στόχο έχει να φέρει παιδιά ηλικίας 7-13 χρόνων σε επαφή με την έννοια της παραγωγικότητας. Μέσα από τη διαδικασία παρασκευής σοκολάτας, τα παιδιά μαθαίνουν πώς σε λιγότερο χρόνο, με τα κατάλληλα υλικά και εξοπλισμό μπορούν να γίνουν πιο παραγωγικοί και όχι σπάταλοι.

Ψηφιακό Μάθημα για την Παραγωγικότητα

Το ψηφιακό μάθημα προσφέρεται ΔΩΡΕΑΝ και η πρόσβαση σε αυτό γίνεται από την ιστοσελίδα <http://www.e-gnosis.kepa.mlsi.gov.cy/> μετά από εγγραφή στο σύστημα e-gnosis.

8. Πηγές για αναζήτηση καλών πρακτικών σε επιχειρήσεις

Η παράγραφος αυτή αφορά κυρίως τα Λύκεια Σημειώνεται ότι οι παρακάτω αναφορές δεν είναι εξαντλητικές. Περιλαμβάνονται για βοήθεια των εκπαιδευτικών και μαθητών οι οποίοι καλούνται να διευρύνουν την έρευνά τους για καλές πρακτικές και σε άλλες πηγές.

i. Βραβείο Καινοτομίας της ΟΕΒ (<http://www.innovationaward.oeb.org.cy/>)

Το βραβείο Καινοτομίας καθιερώθηκε από την ΟΕΒ το 2006. Το Βραβείο απονέμεται ετήσια σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς ή υπηρεσίες του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που αποδεικνύονται ιδιαίτερα επιτυχείς στην εφαρμογή καινοτόμων ιδεών και πρακτικών.

Υπό τον γενικό τίτλο Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας απονέμονται τέσσερα επιμέρους βραβεία, ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης, ως ακολούθως:

- Βραβείο Καινοτομίας για τον Πρωτογενή Τομέα
- Βραβείο Καινοτομίας για τον Μεταποιητικό Τομέα
- Βραβείο Καινοτομίας για τον Τομέα των Υπηρεσιών
- Βραβείο Καινοτομίας για τον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα

ii. IN Business Awards (<http://www.imhbusiness.com/el/Awards/in-business-awards>)

Οργανωτής του θεσμού IN Business Awards είναι το περιοδικό IN Business. Ο θεσμός τιμά τις εταιρείες, τους επιχειρηματίες, αλλά και τα προϊόντα και τις

υπηρεσίες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του ευ επιχειρείν. Στο πλαίσιο του θεσμού δίνονται 12 συνολικά βραβεία σε διάφορες κατηγορίες:

- Νέο Προϊόν/Υπηρεσία
- Βιομηχανία/Μεταποίηση
- Υπηρεσίες
- Μικρομεσαία Επιχείρηση
- Μαναντζερ
- Best Workplace
- Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
- Κύπριος Επαγγελματίας/Επιχειρηματίας που διαπρέπει στο εξωτερικό
- Τιμητικό Βραβείο Editors Choice
- Επιχείρηση
- Τιμητικό Βραβείο Lifetime Achievement Award
- Τιμητικό Βραβείο: Young business leader award

iii. **Βραβείο Υπεροχής του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Διεύθυνση Ποιότητας - EFQM** (<http://www.efqm.org/>)

Το Βραβείο Υπεροχής (Excellence Award) απονέμεται σε οργανισμούς που παρουσιάζουν ψηλές επιδόσεις στα κριτήρια του μοντέλου υπεροχής (excellence model) που έχει αναπτύξει το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Διεύθυνση Ποιότητας (EFQM).

Στόχος του EFQM είναι να υποκινήσει και υποβοηθήσει οργανισμούς σε ενέργειες βελτίωσης για απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και επίτευξη υπεροχής τόσο στα οικονομικά αποτελέσματα όσο και στην ικανοποίηση των πελατών, την ικανοποίηση των εργαζομένων και την επίδραση στην κοινωνία.

Για το σκοπό αυτό το EFQM ανέπτυξε το μοντέλο υπεροχής (excellence model) με στόχο να χρησιμοποιηθεί από επιχειρήσεις και οργανισμούς ανεξάρτητα από τομέα ή μέγεθος για εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης, για αυτοαξιολόγηση της απόδοσης στις πρακτικές και στα αποτελέσματα του οργανισμού. Το μοντέλο χρησιμοποιείται και ως βάση για υποβολή αίτησης για το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας.

Εκτός από το βραβείο Υπεροχής το EFQM απονέμει δύο διακρίσεις ως αναγνώριση για τις προσπάθειες οργανισμών για βελτίωση «Recognised for Excellence» & «Committed to Excellence».

Οργανισμοί στην Κύπρο που έχουν λάβει διακρίσεις από τον EFQM είναι οι ακόλουθοι:

- Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, Recognised for Excellence 5 star, 2016

- Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Recognised for Excellence 5 star, 2014 & 2016
- Τράπεζα Κύπρου, (International Banking Services) 2011
- Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, 2011
- Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας 2011
- ACS Air Courier Services (Cyprus) Ltd, 2011
- Λαϊκή Τράπεζα, Τμήμα Πληροφορικής Recognised for Excellence 4 star, 2010
- Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, 2008

iv. **Growth Awards: Βραβεία Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας από την Eurobank και την Grant Thornton** (<http://www.grant-thornton.gr/press-releases/2016/growth-awards-2016/>)

Η Eurobank Ελλάδος σε συνεργασία με την Grant Thornton έχουν θεσμοθετήσει πρόσφατα τα Βραβεία Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας «Growth Awards» με σκοπό την αναγνώριση της επιχειρηματικής αριστείας και τη στήριξη των υγιών, ανταγωνιστικών και δυναμικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

v. **Investors in people (U.K.)** (<https://www.investorsinpeople.com/>)

Το Investors in People είναι ένα αναγνωρισμένο πρότυπο για τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού.

vi. **Πρότυπο Διαχείρισης Ποιότητας του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης ISO9000** (<https://www.iso.org/iso-9001-quality-management.html>)

Το Πρότυπο Διαχείρισης Ποιότητας ISO9000 είναι ένα αναγνωρισμένο πρότυπο για τη Διαχείριση της ποιότητας. Το πρότυπο παρέχει καθοδήγηση και εργαλεία για οργανισμούς και επιχειρήσεις που θέλουν να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες τους ικανοποιούν με συνέπεια τις απαιτήσεις των πελατών και ότι η ποιότητά τους βελτιώνεται συνεχώς.